

Část B: KONTROLNÍ ZÁVĚRY Z KONTROLNÍCH AKCÍ

00/19

Majetek státu a prostředky státního rozpočtu – kapitola Ministerstvo financí

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 2000 pod číslem 00/19. Kontrolní akci řídila a kontrolní závěr vypracovala členka NKÚ Ing. Jana Krejčová.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s rozpočtovými prostředky a s majetkem státu.

Kontrolu provedly v době od května do prosince 2000 skupiny kontrolujících NKÚ z odboru státního rozpočtu a z územních odborů jižní Čechy, západní Čechy, severozápadní Čechy, jižní Morava a severní Morava.

Kontrolovanými osobami byly:

Ministerstvo financí (dále jen „MF“),
 Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu (dále jen „FRHMP“),
 Finanční ředitelství v Českých Budějovicích (dále jen „FR ČB“),
 Finanční ředitelství v Plzni (dále jen „FR Plzeň“),
 Finanční ředitelství v Ústí nad Labem (dále jen „FR Ústí“),
 Finanční ředitelství v Brně (dále jen „FR Brno“) a
 Finanční ředitelství v Ostravě (dále jen „FR Ostrava“).

Námítky proti kontrolním protokolům podalo šest kontrolovaných osob a byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících. Odvolání proti rozhodnutí o námítkách podaly čtyři kontrolované osoby a byla vypořádána usneseními Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém VI. zasedání, konaném dne 19. března 2001,^{*)}

schválilo usnesením č. 8/VI/2001 kontrolní závěr v tomto znění:

I. Úvod

Kapitola státního rozpočtu 312 – Ministerstvo financí (dále jen „kapitola“) je jednou z objemově největších kapitol. Vedle vlastních rozpočtových příjmů a výdajů MF bylo kontrolováno i hospodaření s příjmy a výdaji vybraných finančních ředitelství, jejichž rozpočty kapitola rovněž zahrnuje. Tato kontrolní akce nezahrnovala kontrolu hospodaření orgánů celní správy, neboť to bylo předmětem kontrolní akce č. 99/09.

Ukazatele kapitoly byly v průběhu roku 1999 postupně upravovány 19 rozpočtovými opatřeními. Plnění rozpočtu kapitoly v roce 1999 ukazuje tabulka č. 1.

Tabulka č. 1

(v tis. Kč)

	Ukazatele rozpočtu		Změna (+/-)	Skutečnost	Plnění (v %)
	původně schválené	po změnách			
Příjmy	717 743	727 425	+ 9 682	748 664	102,9
Běžné výdaje	8 490 871	8 681 414	+ 190 543	8 634 654	99,5
Kapitálové výdaje	2 054 902	1 858 947	- 195 955	1 768 354	95,1

Zvýšení běžných výdajů o 190 543 tis. Kč a snížení kapitálových výdajů o 195 955 tis. Kč proti schválenému rozpočtu ovlivnily zejména přesuny prostředků z rozpočtu kapitálových výdajů (125 248 tis. Kč) do rozpočtu běžných výdajů kapitoly. Převody prostředků z kapitálových výdajů souvisely především s nedostatečným rozpočtovým zajištěním provozních výdajů daňové správy a se zvýšením limitů pro úhradu programového vybavení a drobného hmotného investičního majetku z rozpočtu běžných výdajů (ze 40 tis. Kč na 60 tis. Kč a z 20 tis. Kč na 40 tis. Kč).

Ke kontrole bylo vedle vlastního úřadu MF vybráno šest z celkového počtu osmi finančních ředitelství (dále jen „FR“).

^{*)} Pozn. redakce: Zveřejnění kontrolního závěru bylo odloženo ve smyslu § 30 odst. 3 zákona č. 166/1993 Sb.

FR jsou na základě ustanovení zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, rozpočtovými organizacemi, jež mj. zajišťují „osobní a věcné potřeby finančních úřadů“, které řídí.

Kontrola byla zaměřena zejména na správnost rozpisu rozpočtu, jeho úpravy a plnění za rok 1999 a 1. pololetí roku 2000, na hospodárnost používání rozpočtových výdajů, a to zejména na pořizování investičního majetku, opravy a udržování, dále na nájemné, vedení účetní evidence a nakládání s přebytečným a neupotřebitelným majetkem. Kontrolovaným obdobím byly roky 1999 a 2000 (do 30. 6.).

Poznámka: Všechny uváděné právní předpisy jsou citovány ve znění platném pro kontrolované období.

II. Rozpočet kapitoly, jeho rozepisování, změny a úpravy

1. MF nepostupovalo v roce 1999 v souladu s ustanovením části IV bod 6 písm. c) usnesení vlády ze dne 6. 11. 1998 č. 729, v němž je mj. správcům kapitol uloženo

„stanovit ze schválených ukazatelů státního rozpočtu objemy poskytovaných prostředků a další ukazatele pro organizace v jejich působnosti, a to do 15 dnů po obdržení ukazatelů podle bodu IV/1/b tohoto usnesení“.

MF předalo rozpis závazných ukazatelů jednotlivým FŘ až dne 3. 3. 1999, přestože schválené závazné ukazatele rozpočtu obdrželo 29. 1. 1999.

2. Ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), mj. stanoví:

„Rozpočtové organizace hospodaří s rozpočtovými prostředky, které jim stanoví zřizovatel v rámci svého rozpočtu.“,

a ustanovení § 3 odst. 2 písm. b) vyhlášky MF ČR č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými pro-

středky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, mj. stanoví:

„Jako správce kapitoly ústřední orgán především ...

b) ... Závazné ukazatele rozepisuje v rozsahu stanoveném touto vyhláškou nebo ... zákonem o státním rozpočtu republiky na příslušný rok, ...“

MF v roce 1999 a 2000 sice rozepsalo do rozpočtu územních finančních orgánů (dále jen „ÚFO“) všechny prostředky schválených závazných ukazatelů v rámci kapitálových a běžných výdajů v souladu se státním rozpočtem, ale FŘ nemohla s částí těchto prostředků hospodařit. MF, aby dodrželo stanovený rozsah závazných ukazatelů státního rozpočtu, rozepsalo v roce 1999 do rozpočtu běžných výdajů a kapitálových výdajů (systémové dotace) FŘ v Praze a v roce 2000 FŘ ČB v podpoložce „centrální platby zajišťované odborem 48 a 47“ rozpočtové prostředky, s nimiž tato FŘ nemohla ve vlastní pravomoci hospodařit.

Přehled rozpočtových prostředků, se kterými mohla všechna FŘ hospodařit, a podíl těchto prostředků na jejich schváleném rozpočtu ukazuje tabulka č. 2.

Nerozdělené rozpočtové prostředky byly stanoveny jako rezerva určená na krytí potřeb jednotlivých FŘ

Tabulka č. 2

Výdaje	Rok 1999		Rok 2000	
	v tis. Kč	%	v tis. Kč	%
Kapitálové (systémová dotace)	299 977	38,16	266 586	33,07
Běžné	4 114 466	94,67	4 174 187	95,25
v tom: ostatní běžné	786 980	77,37	846 828	80,36

v průběhu daného rozpočtového roku a na převody do rozpočtu MF jako ústředního orgánu za účelem centrálních úhrad potřeb ÚFO. V průběhu jednotlivých rozpočtových let s nimi disponovaly odbory MF. Uvolňovány byly postupně na základě rozpočtových opatření.

MF již při sestavování návrhů rozpočtů kapitoly pro rok 1999 a pro rok 2000 nezohlednilo zavedený systém řízení a financování ÚFO, neboť do sumarizace předložených návrhů rozpočtů ÚFO zahrnuje i výdaje, které ve skutečnosti byly určeny na platby uskutečňované MF jako ústředním orgánem.

Rozpočtová politika MF nevytváří FŘ podmínky pro plánování a usměrňování jejich hospodaření.

3. MF v předepsané chronologické evidenci rozpočtových opatření v roce 1999 vedlo 29 rozpočtových opatření, z toho 19 rozpočtových opatření mělo vliv na schválené závazné ukazatele kapitoly. Tato evidence neobsahovala rozpočtová opatření prováděná ve vztahu k FŘ. Počet těchto rozpočtových opatření je značný. Například v roce 1999 se jednalo vždy o více

než 30 rozpočtových opatření v jednotlivých případech ve vztahu k FŘ Ostrava, FŘ Ústí a FŘHMP.

Na základě všech provedených rozpočtových opatření došlo v roce 1999 k odchylce ve struktuře upraveného rozpočtu v porovnání se schváleným rozpočtem na rok 1999, a to zejména směrem

- ke zvýšení kapitálových výdajů v rozpočtu MF jako ústředního orgánu o částku 153 763 tis. Kč,
- ke zvýšení rozpočtu běžných výdajů rozpočtu MF jako ústředního orgánu o částku 219 922 tis. Kč,
- ke snížení rozpočtu kapitálových výdajů ÚFO o částku 241 223 tis. Kč,
- ke snížení rozpočtu běžných výdajů ÚFO o částku 111 683 tis. Kč.

Obdobně postupovalo MF i v průběhu I. pololetí roku 2000. Běžné výdaje MF jako ústředního orgánu byly na základě rozpočtových opatření zvýšeny celkem o 271 149 tis. Kč, z toho přesun z rozpočtu běžných výdajů ÚFO

činil 182 000 tis. Kč. Kapitálové výdaje MF byly zvýšeny celkem o 373 046 tis. Kč, z toho přesunem z rozpočtu kapitálových výdajů ÚFO ve výši 318 083 tis. Kč.

III. Hospodaření s rozpočtovými prostředky

1. Ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb. stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce, a to k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

Uvedené ustanovení porušily např.:

MF tím, že v roce 1999 použilo kapitálové výdaje ve výši 514 458 Kč a v roce 2000 (do 30. 6.) ve výši 98 595 Kč na úhradu běžných výdajů, a to

- v roce 1999 za servisní poplatek a za roční licenci I ks Lotus Domino Server a 60 ks Lotus Notes Desktop,
- v roce 2000 za „archivaci dat na CD“;

FŘ Brno tím, že v roce 1999 účelové prostředky ve výši 511 296 Kč použilo na jiný účel.

2. Ustanovení § 41 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb. stanoví:

„Rozpočtová organizace zúčtuje na vrub rozpočtu zřizovatele na běžný rok jen ty výdaje, které se hospodářsky týkají tohoto roku a které peněžní ústav zúčtuje nejpozději s účinností k 31. prosinci běžného roku. Výdaje, které nebudou peněžním ústavem k tomuto dni zúčtovány, zatěžují rozpočet organizace následujícího roku, i když se hospodářsky týkají běžného rozpočtového roku.“

a ustanovení § 3 odst. 1 a § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, mj. stanoví:

„Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nimiž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí ...“

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

Uvedená ustanovení porušily např.:

MF tím, že v roce 1998 a v roce 1999 nezaúčtovalo do účetnictví výdaje, které časově a věcně souvisely s příslušným účetním obdobím. Z rozpočtů roku 1999 a roku 2000 byly ve 26 případech uhrazeny výdaje v celkovém objemu 1 543 351 Kč, které se hospodářsky týkaly předchozího roku. Rozpočtové prostředky přitom mělo MF k dispozici a zůstaly i nedočerpané (např. MF neuhradilo finanční náhrady podle zákona č. 87/1991 Sb., o mimo soudních rehabilitacích, kdy rozhodnutí byla odeslána 10. 12. 1999, ale finanční úhrada nebyla poukázána při-

jemcům, nebo nebyl dodržen rozsudkem soudu stanovený termín pro zaplacení nákladů řízení, rozsudek nabytý právní moci 24. 11. 1999 a úhrada byla provedena až 6. 1. 2000);

FŘ ČB tím, že rozpočtové prostředky roku 1999 ve výši 810 892 Kč použilo na úhradu výdajů, které se hospodářsky týkaly roku 1998, a to

- 496 296 Kč na pořízení nábytku v roce 1998,
- 314 596 Kč na obdobný případ pořízení a montáže regálů.

3. Ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb. stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu co nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb ... a k zajištění nerušeného chodu organizace; prostředky může čerpat ... v souladu s věcným plněním.“

MF nepostupovalo v souladu s uvedeným ustanovením tím, že např.:

- nerespektovalo zásadu hospodárnosti při používání rozpočtových prostředků k úhradě nákladů za používání mobilních telefonů v roce 1999;
- nevyužilo možnosti upravit nájemné za užívání pozemků podle ustanovení části I oddílu A pol. č. 10 bod 1c) výměru MF 01/98. Nájemní smlouvou bylo sjednáno roční nájemné s tenisovým klubem za užívání pozemků ve výši 5 Kč/m²;
- nesledovalo hospodárnost a účelnost čerpaní výdajů za pozáruční servis „aplikace ADIS – rozvoj a zhodnocení stávajících programů“. Za tento servis uhradilo MF za rok 1999 částku 35 769 tis. Kč, za I. pololetí roku 2000 částku 14 859 tis. Kč. V rámci pozáručního servisu byl prováděn nejen servis, ale i činnosti vedoucí k technickému zhodnocení. Používaný systém řízení nespécifikoval, jaké zásahy jsou opravami hrazenými z neinvestičních prostředků, a které jsou technickým zhodnocením softwaru hrazeným z investičních prostředků.

FŘ Plzeň

- vynakládalo finanční prostředky na úhradu služeb při podnájmu nebytových prostor pro potřeby Finančního úřadu (dále jen „FÚ“) Plzeň a FŘ za poskytované či zprostředkované služby v celkové výši 490 894 Kč, přičemž tato cena nebyla odvozena ze skutečné spotřeby.

FŘ Brno nehospodárně vynaložilo

- 223 406 Kč v roce 1999 na tisk pokutových bloků v nominálních hodnotách, kde jejich zásoby byly dlouhodobě vysoké;

- bez řádného odůvodnění rozpočtové prostředky k pravidelnému poskytování mimořádných odměn za veškerou vykázanou lektorskou činnost, kterou měli zaměstnanci zahrnuti do pracovních smluv a pracovních náplní (556 550 Kč za období 1. 6. 1999 – 30. 6. 2000).

FŘ Ostrava neehospodárně

- proplácelo soudním znalcům i související pomocné práce (např. expedici posudků, kopírování, opisování apod.) hodinovou sazbou stanovenou vyhláškou pro odborné práce na horní hranici rozpětí, tj. 125 Kč/h. Náhrady hotových výloh proplácelo, aniž znalci prokázali jejich skutečnou výši;
- nakoupilo 212 ks čalouněných „jedenacích židlí“ v ceně od 9 939 Kč do 12 031 Kč za jeden kus, přestože jiní dodavatelé obdobné vybavení nabízeli v nižších cenových relacích.

4. Zadávání a realizace veřejných zakázek

Porušení ustanovení zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, bylo zjištěno u všech kontrolovaných osob včetně MF. Využívání tohoto předpisu jako nástroje k dosahování hospodárnějšího použití prostředků státního rozpočtu nebyla ze strany kontrolovaných osob věnována náležitá pozornost. Např.:

- a) MF uzavíralo v letech 1995 až 1999 dodatky ke „smlouvám o uzavření budoucích smluv“ nebo „rámcovým smlouvám o podmínkách budoucích smluv“; tyto smlouvy uzavřelo MF ještě před účinností zákona č. 199/1994 Sb. Předmětem plnění těchto dodatků ke smlouvám byly konkrétní zakázky. MF však výše uvedené dodatky uzavíralo v době, kdy již nabyl účinnosti zákon č. 199/1994 Sb. upravující závazný postup zadavatelů veřejných zakázek. V daném případě měla být tedy zadavateli FŘ (z „dodatků ke smlouvám“ vyplýval závazek k uzavření samostatných smluv o dílo mezi zhotoviteli a jednotlivými FŘ), avšak FŘ nevystupovala v postavení zadavatele, přestože tyto zakázky hradila z rozpočtových prostředků stanovených FŘ v rámci rozpočtu výdajů na jednotlivé roky.
- b) MF rozhodlo o způsobu zadání veřejných zakázek a na základě zplnomocnění jednotlivými FŘ uzavřelo v roce 1999 kupní smlouvy na dodávku a instalaci technických zařízení s úhrnnou cenou plnění 76 596 tis. Kč (bez DPH) s tím, že fakturace bude provedena k tíži jednotlivých FŘ. Zadavatel však podle ustanovení § 69 zákona č. 199/1994 Sb. nemůže převést na třetí osobu rozhodovací oprávnění.
- c) **Všechny kontrolované osoby** porušily při zadávání veřejných zakázek ustanovení týkající se způsobu zadání zakázek (ve zjištěné úhrnné hodnotě 172 273 tis. Kč). Zakázky byly např. zadávány bez výběru z více zájemců (v devíti případech) nebo místo na základě veřejné obchodní soutěže výzvou jednomu nebo více zájemcům.

- d) **MF, FŘHMP, FŘ ČB, FŘ Ostrava** uzavřely smlouvy bez zadání veřejné zakázky se sedmi dodavateli v úhrnném objemu 52 675 tis. Kč, kdy jednotlivé případy svým objemem podléhaly režimu zákona č. 199/1994 Sb.
- e) **FŘ ČB, FŘ Plzeň** nevyřadily uchazeče, kteří nesplnili zákonné předpoklady účasti (ve třech případech), vyžadovaly od účastníků jiný než zákonem stanovený rozsah nebo způsob prokázání kvalifikačních předpokladů (v pěti případech) nebo před uzavřením smlouvy nevyžadovaly prokázání zákonem stanovených kvalifikačních předpokladů.
- f) **FŘ Ústí** v souvislosti se zajišťováním nebytových prostor pro potřeby FÚ v Roudnici vyhlásilo v roce 1996 na tuto zakázku obchodní veřejnou soutěž, kterou ještě v roce 1996 zrušilo bez uvedení důvodu. Následně, v rozporu s ustanovením § 3 zákona č. 199/1994 Sb., ve znění zákona č. 148/1996 Sb., uzavřelo FŘ Ústí dne 30. 1. 1998 pro potřeby FÚ v Roudnici smlouvu o nájmu nebytových prostor na dobu určitou (30 let), přestože budoucí peněžitý závazek převyšoval 100 mil. Kč.

IV. Majetek státu, jeho evidence, inventarizace a ochrana

1. Ustanovení § 7 odst. 1 a § 29 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. mj. ukládají:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetní jednotky inventarizací ověřují ke dni řádné a mimořádné účetní závěrky, zda stav majetku a závazků v účetnictví odpovídá skutečnosti.“

V této věci dále ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, mj. ukládalo:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

- a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, ... a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...“*

K porušení uvedených ustanovení došlo např. tím, že:

FŘ Brno

- nezavedlo v roce 1999 do účetnictví majetek v účetní hodnotě 4 436 872 Kč ani inventarizací nezjistilo nesoulad se skutečností. Jednalo se o hodnotu dvou budov v Brně, které převodem práva hospodaření získalo v roce 1994. Obdobně nezavedlo do účetnictví převedené pozemky, jejichž hodnota činila 39 042 250 Kč;
- nezvyšovalo o technické zhodnocení pořizovací ceny budov, ale jednotlivé případy fakturace technického zhodnocení zaznamenalo v inventárních soupisech v roce 1999 pod samostatnými inventárními čísly; u budovy FÚ „Brno IV, Rybníček 2“ to bylo 71 inventárních čísel, u střediska Pozlovice pět inventárních čísel;

FŘHMP nesprávně účtovalo do 30. 6. 2000 o pozemcích, ke kterým mu na základě zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, zaniklo právo hospodaření;

FŘ Plzeň dodavatelskou fakturu na dodávku hmotného investičního majetku ze dne 5. 1. 1999 ve výši 1 343 632 Kč zaúčtovalo a z prostředků roku 1998 uhradilo, avšak v částce o 260 310 Kč nižší. Nedoplatek faktury nijak neevidovalo a uhradilo jej až 28. 4. 1999 z prostředků roku 1999. Dále bylo zjištěno, že zálohy poskytnuté dodavatelům (např. v roce 1999 ve výši 212 755 Kč) nesprávně zaúčtovalo přímo do nákladů, a ne na příslušný účet záloh. Tyto případy poskytnutých záloh také nebyly do konce příslušného roku vyúčtovány;

Na **FÚ** spadajících do působnosti všech kontrolovaných **FŘ** bylo dále zjištěno, že se zde nacházejí movité věci zajišťované dlužníkům v rámci daňové exekuce podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tyto věci zůstávají v majetku daňového dlužníka, ale zabavením veškerou odpovědnost za ně přebírají **FÚ**. Tyto movité věci nejsou, v rozporu s ustanovením zákona č. 563/1991 Sb. a prováděcích předpisů (Účtové osnovy a Postupů účtování ...), v účetnictví **FŘ** sledovány.

2. Ustanovení § 7 odst. 1, § 29 odst. 1 (citace viz bod IV.1) a § 30 odst. 1 až 3 zákona č. 563/1991 Sb. mj. ukládají:

„(1) Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech, které musí být podepsány osobou odpovědnou za provedení inventarizace.

(2) Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období. Přitom se musí prokázat stav hmotného majetku ke dni účetní závěrky údaji fyzické inventury opravenými o přírůstky a úbytky uvedeného majetku za dobu od ukončení fyzické inventury do konce účetního období ...

(3) Inventarizační rozdíly vyúčtují účetní jednotky do účetního období, za které se inventarizací ověřuje stav majetku a závazků.“

Tato ustanovení porušily např.:

MF tím, že při inventarizaci v roce 1999

- neověřilo skutečný stav majetku, neboť nezjistilo, že hmotný investiční majetek v pořizovací ceně 1 142 588 Kč a drobný hmotný investiční majetek v pořizovací ceně 15 318 Kč vedený v účetnictví se již v organizaci nenachází, neboť byl odprodán;
- skutečný stav hmotného investičního majetku neodpovídal účetnímu stavu o 191 300 Kč a rozdíl nebyl vypořádán. Jednalo se o chybu v pořizovací ceně předmětu z roku 1994 a následné chyby při jejím odstraňování;

- část inventárních soupisů nehmotného majetku nebyla podepsána osobami odpovědnými za provedení inventarizace;

FŘ Plzeň tím, že

- rozdíl v hodnotě hmotného investičního majetku ve výši 844 377 Kč mezi účetním stavem a výsledkem inventury v roce 1999 nevypočítalo ani chybějící majetek nedohledalo. Ve zprávě o provedené inventarizaci v rozporu s podklady uvedlo, že nebyly zjištěny rozdíly, v důsledku toho také nebyly vyšetřeny příčiny vzniku rozdílů;
- připustilo, aby u osmi kontrolovaných **FÚ** a **FŘ** proběhla inventarizace formálně. Např. byly inventovány předměty, které ke dni inventury nebyly ještě nakoupeny, a naopak nebyly inventarizovány předměty prokazatelně používané, některé předměty vykazovaly dva různé útvary současně. Jednalo se zejména o automobily a výpočetní techniku;

FŘ Brno tím, že

- nezjistilo, že se v organizaci nenachází majetek v účetní hodnotě 417 699 Kč, zapůjčený Policii ČR.

3. Ustanovení § 7 odst. 1, 2, 3 a § 8 odst. 3 vyhlášky č. 119/1988 Sb. mj. stanoví:

„Přebytečný je národní majetek, který organizace trvale nepotřebuje k plnění svých úkolů.“

„Neupotřebitelný je národní majetek, který pro své úplné opotřebení nebo poškození, zastaralost nebo neehospodárnost v provozu nemůže již sloužit svému účelu.“

„O přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku i o způsobu naložení s ním rozhoduje písemně vedoucí organizace nebo jím písemně pověřený jiný vedoucí pracovník organizace, případně na návrh jím zřízené komise jako poradního orgánu. K rozhodnutí o přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti národního majetku musí být dodatečně připojen doklad o tom, jak bylo s majetkem naloženo.“

„Neupotřebitelný národní majetek, u něhož je zřejmé, že jej nemohou využít ... organizace, ani občané, anebo s nímž se nepodařilo naložit podle předchozích odstavců, se fyzicky zlikviduje. Stejně se naloží s majetkem přebytečným, o který neprojeví zájem ... organizace, ani občané ...“

Uvedená ustanovení porušily např.:

MF tím, že

- provedlo fyzickou likvidaci majetku v celkové pořizovací ceně 438 348 Kč a odprodalo majetek (např. automobily, psací stroje a mobilní telefon) v celkové pořizovací ceně 1 157 906 Kč ještě před písemným rozhodnutím vedoucího organizace;
- doklady o provedení fyzické likvidace majetku v celkové pořizovací ceně 109 333 Kč (další psací stroje, mobilní telefony, videorekordér) neprokazovaly, jak bylo s majetkem naloženo;

FŘ Plzeň tím, že

- vyřadilo přenosnou výpočetní techniku v rozporu s písemným rozhodnutím ředitele. Rozhodnutí určovalo způsob „fyzickou likvidací“. Jak v případě 33 ks notebooků v pořizovací ceně 3 324 043 Kč v roce 1999, tak pokud jde o 25 ks notebooků v pořizovací ceně 2 506 341 Kč v roce 2000 FŘ neprokázalo, že byly tyto předměty zlikvidovány, ale bezúplatně je předalo firmě, která tyto předměty FŘ dodává;

FŘ Brno tím, že

- nevyřadilo hmotný investiční majetek v pořizovací ceně 2 632 602 Kč (komponenty počítačové sítě), který nepotřebovalo k plnění svých úkolů.

4. Ustanovení § 9 odst. 3 vyhlášky č. 119/1988 Sb. mj. ukládá:

„Smlouva o přenechání národního majetku k dočasnému užívání občanům a jiným organizacím ... musí mít písemnou formu a musí obsahovat určení majetku, který má být přenechán k dočasnému užívání, určení způsobu a doby užívání, stanovení o výši úplaty ...“

FŘ Brno vedlo v evidenci majetku zařízení v pořizovací ceně 3 459 360 Kč, která trvale nepotřebovalo k pl-

nění svých úkolů a zapůjčovalo je. Z uvedeného majetku soukromým firmám zapůjčilo bezúplatně majetek v pořizovací ceně 1 437 649 Kč k dočasnému užívání bez písemné smlouvy.

V. Závěr

Způsob rozpisu ukazatelů státního rozpočtu ze strany MF, kdy FŘ nemohla s částí rozpočtových prostředků hospodařit a MF vytvářelo na vrub FŘ „rozpočtové rezervy“, znamenal, že FŘ nemohla hospodařit plánovitě a racionálně ani v rozsahu jednoho rozpočtového roku. Část těchto „rozpočtových rezerv“ použilo pro své potřeby samo MF.

Četnost zjištěných případů nevhodného použití rozpočtových prostředků svědčí o tom, že kritériu hospodárnosti nevěnovaly kontrolované osoby dostatečnou pozornost. Potvrzuje to i skutečnost, že bez řádného zadání veřejných zakázek uzavřely smlouvy s úhrnnou výší peněžitého plnění 299 mil. Kč.

Významný je i poznatek, že v rozporu s obecně závaznými právními předpisy FŘ nesledují ve svém účetnictví (podrozvahové účty) cizí majetek, který zajistily v rámci řízení o daňových nedoplatcích, přestože za něj odpovídají.